

**POLSKA
RZECZPOSPOLITA
LUDOWA**

**URZĄD
PATENTOWY
PRL**

O P I S P A T E N T O W Y PATENTU TYMCZASOWEGO

75 203

Patent tymczasowy dodatkowy
do patentu _____

Zgłoszono: 20.03.1972 (P. 154163)

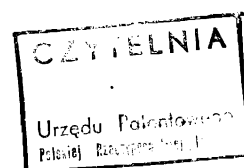
Pierwszeństwo: _____

Zgłoszenie ogłoszono: 31.05.1973

Opis patentowy opublikowano: 10.02.1975

Kl. 21a⁴, 35/18

MKP G05f 5/00

Twórca wynalazku: Janusz Sosnowski

Uprawniony z patentu tymczasowego: Politechnika Warszawska, Warszawa (Polska)

Wtórnik symetryczny z programowanym ograniczeniem prądu wyjściowego

Przedmiotem wynalazku jest wtórnik symetryczny z ograniczeniem prądu wyjściowego, przeznaczony do współpracy ze wzmacniaczem napięciowym i mający zastosowanie jako układ separujący od obciążenia. Jest on szczególnie przydatny przy konstrukcji zasilaczy napięciowych z ograniczonym prądem wyjściowym.

Znane dotychczas rozwiązania wtórników symetrycznych z ograniczeniem prądu wyjściowego polegają na wykorzystaniu tranzystora pnp i tranzystora npn, których połączone emitery stanowią wyjście układu. Bazy tranzystorów połączone są z wejściem układu przez dzielniki oporowe kompensujące spadki napięć na złączach emiter-baza tranzystorów. Ograniczenie prądu programuje się przez umieszczenie oporników o odpowiednio dobranej oporności w obwodach kolektorów tranzystorów.

Wadą tych rozwiązań jest mała dokładność programowanego ograniczenia prądu wyjściowego oraz jego zależność od napięcia wejściowego.

Celem wynalazku jest opracowanie wtórника symetrycznego z programowanym ograniczeniem prądu wyjściowego nie posiadającego wad znanych rozwiązań.

Cel ten został osiągnięty przez opracowanie wtórника symetrycznego z programowanym ograniczeniem prądu wyjściowego, zawierającego znany układ wtórника emiterowego na tranzystorze pnp z prądowym zasilaniem emitera oraz znany układ wtórника emiterowego na tranzystorze npn z prądowym zasilaniem emitera. Wejścia obu wtórników są połączone i stanowią wejście urządzenia. Emiter tranzystora pnp połączony jest z anodą diody, której katoda połączona jest z wyjściem urządzenia i anodą diody, której katoda połączona jest z emiterym tranzystora npn. Wydajność prądowa źródła zasilającego tranzystor pnp określa wartość maksymalnego prądu, jaki może wypływać z urządzenia. Wydajność prądowa źródła zasilającego tranzystor npn określa wartość maksymalnego prądu, jaki może wpływać do wyjścia urządzenia. Wydajności prądowe źródeł zasilających emitery tranzystorów pnp i npn są programowane niezależnie.

Zaletą wynalazku jest duża dokładność programowanego ograniczenia prądu wyjściowego w szerokim zakresie wartości, co wynika z zasady działania urządzenia. Wartość zaprogramowanego ograniczenia prądu nie zależy od napięcia wejściowego. Ponadto dzięki zastosowaniu dwu źródeł prądowych ograniczenie prądu wpływającego do wyjścia urządzenia jest programowane niezależnie od ograniczenia prądu wypływającego.

Przedmiotem wynalazku jest przedstawiony w przykładzie wykonania na rysunku, na którym przedstawiony jest schemat ideowy układu połączeń wtórnika.

Wejście układu WE połączone jest z bazą tranzystora pnp T_1 , którego kolektor zasilany jest ze źródła napięcia ujemnego $-E$ oraz z bazą tranzystora npn T_2 , którego kolektor zasilany jest ze źródłem napięcia dodatniego $+E$. Emiter tranzystora pnp T_1 połączony jest ze źródłem prądowym I_1 i anodą diody D_1 , której katoda połączona jest z wyjściem wtórnika WY i anodą diody D_2 , której katoda połączona jest z emiterem tranzystora npn T_2 i ze źródłem prądowym I_2 .

Dołączając do wejścia WE urządzenia napięciowy sygnał wejściowy podaje się go jednocześnie na wejście wtórnika, zrealizowanego na tranzystorze pnp T_1 , którego emiter zasilany jest ze źródła prądowego I_1 , oraz na wejście wtórnika, zrealizowanego na tranzystorze npn T_2 , którego emiter zasilany jest ze źródła prądowego I_2 .

Jeżeli prąd wyjściowy wypływa z wyjścia urządzenia WY i jego wartość nie osiąga zaprogramowanej wartości wydajności prądowej źródła I_1 lub, jeżeli prąd wyjściowy wpływa do wyjścia urządzenia WY i jego wartość nie osiąga zaprogramowanej wartości wydajności prądowej źródła I_2 , to tranzystory T_1 , T_2 oraz diody D_1 i D_2 przewodzą, a napięcie na wyjściu WY jest równe napięciu na wejściu WE z dokładnością do różnicy spadków napięć na przewodzącym złączu emiter-baza tranzystora i przewodzącej diodzie.

Jeżeli wypływający z wyjścia WY prąd wyjściowy osiągnie wartość równą wydajności prądowej źródła I_1 , to złącze emiter-baza tranzystora T_1 i dioda D_2 nie przewodzą prądu. Prąd ze źródła I_1 całkowicie wpływa do obciążenia przez diodę D_1 , natomiast prąd źródła I_2 płynie tylko w obwodzie emitera tranzystora T_2 . Przy takim stanie urządzenia dalsze zmniejszanie oporności obciążenia nie ma wpływu na prąd wyjściowy, napięcie na wyjściu WY zmienia się natomiast tak, że złącze emiter-baza tranzystora T_1 i dioda D_2 są coraz bardziej zatykane.

Jeżeli wpływający do wyjścia WY prąd wyjściowy osiągnie wartość równą wydajności prądowej źródła I_2 , to złącze emiter-baza tranzystora T_2 i dioda D_1 nie przewodzą prądu. Prąd wyjściowy całkowicie wpływa do źródła I_2 przez diodę D_2 , natomiast prąd źródła I_1 płynie tylko w obwodzie emitera tranzystora T_1 . Przy takim stanie urządzenia dalsze zmniejszanie oporności obciążenia nie ma wpływu na prąd wyjściowy, napięcie na wyjściu WY zmienia się natomiast tak, że złącze emiter-baza tranzystora T_2 i dioda D_1 są coraz bardziej zatykane.

Z powyższego wynika, że niezależnie od wartości i polaryzacji napięcia wejściowego wartość prądu wyjściowego jest ograniczona zaprogramowanymi wartościami wydajności prądowych źródeł I_1 i I_2 .

Zastrzeżenia patentowe

1. Wtórnik symetryczny z programowanym ograniczeniem prądu wyjściowego, zawierający wtórnik emiterowy na tranzystorze pnp z prądowym zasilaniem emitera oraz wtórnik emiterowy na tranzystorze npn z prądowym zasilaniem emitera, których połączone wejścia stanowią wejście urządzenia, **znamienny tym**, że emiter tranzystora pnp (T_1) połączony jest z anodą diody (D_1), której katoda połączona jest z wyjściem (WY) wtórnika i anodą diody (D_2), której katoda połączona jest z emiterem tranzystora npn (T_2).

2. Wtórnik według zastrz. 1, **znamienny tym**, że do zasilania emiterów tranzystorów wykorzystuje się źródła (I_1) i (I_2) prądowe o niezależnie programowanych wydajnościach prądowych.

